5. Nedá sa ísť späť.

Ako tá vyššie, toto je čisto náboženská doktrína - ale táto je jasne vyvrátená ruinami prastarých civilizácií po celom svete, z ktorých ľudia odišli "späť", a šťastnými alebo neobyčajnými jednotlivcami počas histórie, ktorí vystúpili zo systému a prešli bližšie k prírode. Avšak v určitom zmysle je to pravdou: vykorisťujúce spoločnosti nemajú žiadnu spiatočnú páku a môžu sa len stupňovať až kým sa nezrútia. Aby sme predišli jasnému rozmýšľaniu o tom, môžeme si povedať ďalšiu:

6. Všetko-alebo-nič budúcnosť.

Podľa tohto príbehu sú tu len dve možnosti: pokračujúca priemyselná civilizácia, alebo úplný koniec sveta. Pokračujúca civilizácia všeobecne znamená pokračujúce používanie strojov na premenu vzťahov na nomináciu a ponorenie sa do seba. Pre technofilov by to mohlo znamenať ťaženie na iných planétach, alebo hlbšia virtuálna realita; pre liberálov to môže znamenať, že si vezmeme idealizovanú verziu života vyššej strednej triedy v bohatej krajine neskoršieho dvadsiateho storočia, rozšíriť ju do celého sveta, a zostať tam na neurčito s pomocou mechanickej centrálnej kontroly. A predpokladať, že naša civilizácia stroskotá - nepozeraj sa! Nie je tam nič len absolútne bezvedomie, o ktorom môžeme rozprávať len v pojmoch, že čo "musíme" urobiť, aby sme sa tomu vyhli. Ľudia to vyjadrujú so šialene nejasnými vyhláseniami ako "Ak neznížime skleníkové plyny o 50 % za desať rokov, tak bude neskoro." Neskoro na čo?

Očividná realita je taká, že navrhované reformy sú politicky nemožné a nedostatočné, že naša civilizácia je vlakom na úteku, ktorý nespomalí až kým sa nevykoľají a že skutočná budúcnosť bude hlboko v rámci regiónu, na ktorý vám nie je dovolené dívať sa. Vyhubenie 95 % druhov vrátane ľudí nie je nejaký nemysliteľný horor, ale konkrétna možnosť, o ktorej sa dá s presnosťou rozmýšľať. Miernejšou možnosťou je scenário Cestného Bojovníka, kde prežije niekoľko ľudí na polomŕtvej Zemi. Stále miernejšia by bola politická decentralizácia a ekologické zotavenie sa ako v takzvanom "temnom" čase v Európe po páde Ríma. Chcem tým poukázať, že to môžeme ovplyvniť! Naše sny a činy môžu ovplyvniť svet, do ktorého ideme, ale nemôžu pravdepodobne udržať svet, na ktorý sme zvyknutí.

Pri požiari príde čas, keď sa prestaneš pokúšať zachrániť celú budovu a prejdeš zachraňovať čo sa dá. Zmyslom všetko-alebo-nič klamstva je blokovanie tohto mentálneho posunu, udržanie všetkej našej pozornosti uprenej buď na záchranu sveta ako ho poznáme, alebo jednoducho vzdanie sa. Ak uvidíme, že radikálne rôzne svety sú možné a niektoré z nich sa vážne uskutočnia, ak si začneme predstavovať a stavať silných konkurentov k priemyselnej civilizácii, ublížime "hospodárstvu" a hlavne zraníme city ľudí, ktorí investovali svoje egá do dominantnej kultúry. Ďalšia cesta ako si chránia svoje egá je s ďalšou lžou.

7. Civilizácia sa stane len raz.

Táto typická idea je podobná tej minulej, ale to slepé miesto, ktoré uplatňuje nie je na iné-ako-civilizované-systémy, ale iným civilizáciám. Verzia za-civilizáciu hovorí, že to je náš jediný pokus kolonizovať priestor alebo čokoľvek, a tá proticivilizačná verzia hovorí, že ak zničím prítomnú civilizáciu, nič podobné sa už nikdy nestane. Neviem kde ľudia prišli na takúto ideu, pokiaľ vedia niečo čo ja nie o prichádzajúcej new age transformácii ľudského vedomia. Krutou lekciou histórie je, že každá jednotlivá civilizácia stroskotá, pričom civilizácia vo všeobecnosti zostáva fučať.

Ja definujem civilizáciu všeobecne ako alianciu medzi dominujúcim vedomím a metódami umožňujúcimi vykorisťovanie, vytvárajúc spoločnosť, ktorá systematicky berie viac ako dáva. Áno, ropa dôjde, ale civilizácie stúpali a padali po tisíce rokov bez ropy, a nevidím žiaden dôvod, prečo by to nerobili znovu. Všeobecný model môže fungovať, ak je treba, na ničom viac než svalovej sile otrokov a domestikovaných zvierat. A keď priložíš všetko to železo a technické vybavenie, ktoré sa bude všade povaľovať, a udržané zvyky z našej doby, a hocijaké technické vedenie zostane uchované, skutočne to vyzerá, že budeme mať civilizácie poruke - na hranie sa alebo na odporovanie - kým nevyhynieme alebo sa nezmeníme na niečo úplne iné.

.........Vždy používaj recyklovaný papier!!! ....kontakt: wildandfree@safe-mail.net

Sedem lží o civilizácii

Ran Prieur

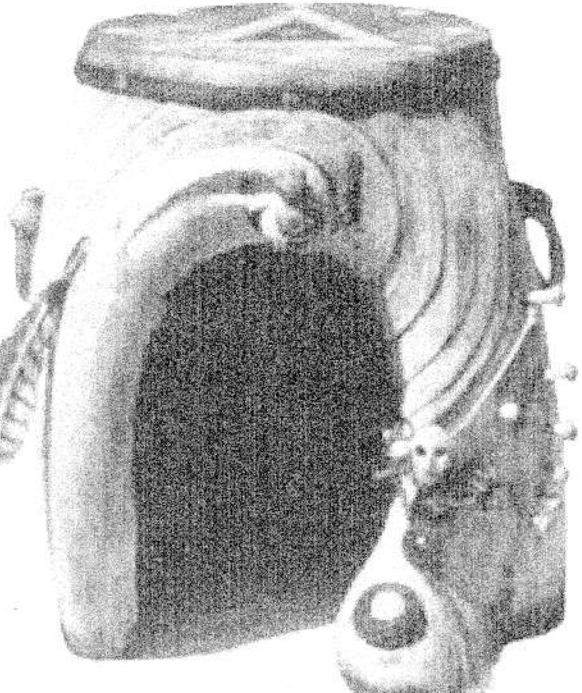

1. Pokrok.

Klamstvo o "pokroku" nie je len to, že je dobrý, alebo nevyhnutný, ale to, že existuje, že sme vôbec niekedy zažili takú vec ako je priama, jednosmerná, neobmedzená, pozitívne vnímaná zmena. Snáď si to myslíme, pretože "pokrok" je centrálnou lžou našej kultúry a všade sú o ňom ilúzie a fantázie:

Je tu školský systém, kde ideme z "nižších" do "vyšších" tried - ale toto stúpanie nie je reálne, iba rozprávkou, ktorú rozprávajú, a tá zmena je len o tom, aby sme lepšie zapadli do dominantného systému, kým vymieňame skúsenosť za skostnatené príbehy, intuíciu za intelekt, rozmanitosť za rovnakosť, nezávislosť za poslušnosť, a spontánnosť za predvídateľnosť. Potom je tu mzdový pracovný systém, kde by sme mali ísť z "nižších" do "vyšších" pozícií, ale len málo z nás to robí, a vlastne "vyšší" len znamená, že dominantný systém si pevnejšie priťahuje našu pozornosť, naše hodnoty, naše duše. Potom je tu história technológie, kde zmeny sú vyhlásené za "lepšie", kedy ich následky zvyšujú našu nútenú transformatívnu moc nad svetom, pričom zväčšujú aj našu citovú vzdialenosť, alebo aby nás uviedli do väčšej závislosti na špecialistoch, alebo obklopili ľudí s viac a viac vecami, ktoré ľudia vytvorili, proces, ktorý Jerry Mander identifikoval ako psychické príbuzenské kríženie. Doteraz najhlbšie miesto v našom krvismilstve je svet počítačových hier. Hier, ktoré sú skoro všetky bez výnimky postavené na mýte pokroku, trénujúc nás samospravovať drogu vízie vždy sa zvyšujúcej moci, a potom nás nechať s "víťazstvom", namiesto toho, aby nám ukázalo, ako tento príbeh skutočne skončí.
V skutočnosti, nič sa nestane absolútne "lepším", ale iba zmení svoje vzťahy, a zmena vo vzťahoch, ktorá vymieňa vnímavosť a spoluprácu za odlúčenie a nadvládu nie je nezvratná, ale neudržateľná, nie neobmedzená, ale sebalimitujúca, nie pozitívna, ale deštruktívna.

2. Evolúcia.

Nepopierame tu fosílny zápis, v ktorom sa život na Zemi mnohokrát zmenil. Klamstvom je premietnuť mýtus "pokroku" do týchto zmien, deklarovať, že idú v jednoduchej priamočiarosti, jedným smerom, a vždy sa stávajúc "lepšími". Toto je cirkulárny argument, kde naša kolektívna šialenost plesne masku samej seba na biologický svet, aby sa mohla opodstatniť.

V skutočnosti biologické zmeny sú iné ako lož o "pokroku" - idú všetkými možnými smermi, s populáciami klesajúcimi a stúpajúcimi, organizmami zväčšujúcimi sa a zmenšujúcimi sa, a premiestňujúcimi sa z vody na pevninu a znovu do vody. A nič sa "nezlepšuje" okrem toho, že sa druhy lepšie adaptujú do svojho prostredia, a pri neprítomnosti katastrof, celistvosť života sa stáva viac rozmanitejšou a komplexnejšou.

Ale v oboch týchto smeroch, civilizovaní ľudia spravili opak! My sa neadaptujeme do širokého sveta, ale obraciame ho, aby sa prispôsobil on nám, a dokonca obraciame sami seba, aby sme zapadli do našich obmedzených kultúrnych fantázií. A nezvyšujeme, ale znižujeme rôznorodosť a komplexitu celku, vedením druhov k vyhynutiu a vyhubujúc alebo asimilujúc ľudské spoločnosti do uniformnej globálnej monokultúry. Takže akokoľvek voláte biologickú históriu Zeme, civilizácia nie je jej predĺžením, ale jej popretím, katastrofou.

3. Všetko je prirodzené.

Našťastie väčšina ľudí to chápe ako smiešne pseudo-filozofické odvrátenie pozornosti, ale napriek tomu to chcem strhnúť. Argument leží na významovom prekrútení, predefinovaní "prirodzeného", aby obsahovalo absolútne všetko, pretože som tak povedal. Civilizácia je prirodzená, pretože ľudia sú zvieratá, toxický odpad je prirodzený, pretože má pôvod z vecí, ktoré pochádzajú zo Zeme, bla bla bla.

Skutoční ľudia nepoužívajú slovo "prirodzený" takýmto spôsobom. Možno je "prirodzené", keď zoberiem palicu a roztrepem ti ňou hlavu, ale ty by si uprednostnil, že to nespravím, takže definuješ slová ako "vražda" na vyjadrenie a obranu tejto prednosti. Tým istým spôsobom, ľudia definujú "prirodzené" na vyjadrenie a obranu svojej prednosti za živé stromy namiesto umelých stromov, lúk namiesto parkovísk, riek s pitnou vodou namiesto riek plných dioxínov. To je, čo "prirodzené" skutočne znamená, a ak nechceme zomrieť na rakovinu a premeniť Zem na otrávenú púšť, máme zodpovednosť lingvisticky (rečovo) oddeliť prirodzené od neprirodzeného a vybrať si to prirodzené mnohokrát za deň.

Ak chceš pevnú definíciu, prirodzený znamená v symbióze s prírodou, a príroda znamená celistvosť symbiotického života na Zemi, a symbiotický znamená vzťahujúci sa spôsobmi, ktoré sú vzájomne osožné a osožné celku, kde širší úžitok robí precedens. Definovanie "osožného" tlačí limity našej ochudobnenej reči, ale povedal by som vytváranie autonómnej a rôznorodej životaschopnosti. A ak nevieš, čo znamená životaschopnosť, hľadaj lepšie.

4. Technológia je neutrálna.

Zo všetkých klamstiev o civilizácii, táto je najzákernejšia, najnáročnejšie vyvrátiteľná, tá, ktorá najviac ochromuje pochopenie ľudí, ktorí by mali vedieť lepšie. Je to taká veľká lož, že je ťažké ju zovrieť, tak samo sa vzťahujúca, že je ťažké vyjsť z nej. Vyjsť z nej nie je vecou naučenia sa jednoduchého argumentu, ale naučenia sa celkom iného a komplexnejšieho spôsobu myslenia. Tá lož má dve formy, ktoré sú obyčajne vzájomne rozmazané. Jedna hovorí, že technológia ako celok je neutrálna, kde by "technológia" mohla byť skryte definovaná ako moderná priemyselná technológia. Tá druhá forma hovorí, že každá jednotlivá technológia je neutrálna. Mojou stratégiou je zaútočiť na tú druhú a urobiť tú prvú, aby vyzerala smiešne, deklarovaním, že žiadna osobitná technológia nie je neutrálna, že každá technika, technológia a nástroj má svoj súbor motívov a vzťahov.

Najprv, chcem odhaliť silnú vnútornú definíciu "neutrálnosti" tejto lži. Vec je neutrálna, keď viete povedať príbeh ako vie urobiť dobre a iný príbeh ako vie urobiť zle. Kedy vôbec používame túto definíciu v skutočnom živote? Hovoríme snáď, že sériový vrah je neutrálny, pretože popri znásilňovaní a zabíjaní žien platí dane a niekedy je milý k ľuďom? Ak pracuješ vo fabrike cez deň, aby si ju mohol sabotovať v noci, si neutrálny k tej fabrike, pretože jej aj pomáhaš aj ju poškodzuješ? Ak môj národ predáva zbrane iným dvom národom, ktoré sú vo vojne, takže sa navzájom zničia a môj národ sa tak dostane na špic, tak to sa počíta ako neutrálne? Samozrejme že nie! Ale toto sú také príklady smiešnych argumentov, ktoré ľudia používajú, aby vyhlásili technológie za neutrálne: Televízia je neutrálna, pretože z nás robí nielen pasívnych konzumentov uniformnej kultúry podliehajúcich centrálnej kontrole, ale môže aj vysielať potrebné informácie. Priehrady sú neutrálne, pretože zatiaľ čo zatopujú ekosystémy a bránia v pohybe migrujúcim rybám, taktiež vyrábajú elektrinu. Dokonca atómové bomby sú neutrálne, ak si vymyslíme nejaký bláznivý príbeh o tom, čo dobré by sa s nimi dalo robiť.

Ďalším stupňom podvodu je, že dôležité je to, "akým spôsobom používame" technológiu. Napríklad, autá sú neutrálne, pretože/preto ich môžeš používať pri ceste z jedného miesta na druhé, alebo niekoho úmyselne zraziť. Ale ako vyjadril Jacques Ellul, to posledné nie je použitím - je to zločin. Volať to použitím nás podvedie k položeniu našej hodnotiacej perspektívy do umelého priestoru medzi normálne užívanie áut a zločinom, namiesto toho, kde to patrí - rovno do stredu extrémnych zaujatostí v normálnom používaní áut.

Hoci budeme ignorovať vykorisťovanie "zdrojov", premiestňovanie alebo vraždy domorodých ľudí, a vypúšťanie toxínov potrebných na výrobu a pohon áut, hoci budeme ignorovať milióny kolíznych úmrtí a vytekanie jedov pri nehodách, a budeme sa pozerať na autá len ako na konzumentské nástroje, stále ešte môžeme vidieť zabudované dôsledky, ktoré robia problémy:

Pritom, že nás premiestňujú rýchlejšie z miesta na miesto, autá vkladajú do nášho fyzického prostredia vzdialenosť, a priestor v tejto vzdialenosti bude zväčša zaplnený cestami a parkoviskami, aby mohli uniesť všetky tie autá. Zem zabíjajúce vydláždené plochy, mestské predmestia, a obchodné centrá sú prakticky obsiahnuté v technológii automobilu. Taktiež, pre komplexné dôvody, rýchlosti za určitým spodným prahom rýchlosti vlastne zvyšujú čas dochádzania. Tiež, keď raz bola táto vzdialenosť vložená, potrebuješ auto, aby si mohol vôbec niečo urobiť. Aby sme zveličili poznámku, ktorú urobil Ivan Illich, ak žiješ v Los Angeles, tak máš možno aj odseknuté nohy.

Odstráňte autá, a my sa nebudeme snažiť prejsť 60 kilometrov denne po diaľniciach - vytrhneme betón a postavíme naše fyzické komunity tak, aby všetko čo potrebujeme bolo na dosah chôdzou. Strávime menej času dochádzaním, oslobodíme všetok čas a energiu, ktoré sme vkladali do áut, a znovu získame autonómiu používaním našich vlastných nôh.

Taktiež máme lepšie vzťahy. Pretože autá nás prevážajú popri všetkom tak rýchlo, a pretože nás uzatvárajú, izolujú nás od reality okolo nás, od ostatných ľudí a prírody, a umožňujú nám vymeniť pevné blízke vzťahy za krehké vzdialené. Bez nich nadväzujeme vzťahy priamo a často k tomu čo je priamo pred nami; poznáme svojich susedov a poznáme krajinu.

Mohol by som podobne argumentovať o počítačoch, televízii, elektrine, dokonca o písanej reči. Ale zmysel nie je jednoducho v odmietnutí celých kategórií technológie, ale naučiť sa vidieť aliancie a motívy zabudované v technológiách samých bez ohľadu na ich "používanie", a praktizovať ich zahŕňanie alebo odmietanie na základe tohto pochopenia.

Tradičná definícia "použitia" je sama o sebe trikom reči, ktorá slabučko limituje čo je dosiahnuteľné konaním. Všimni si, že to zahrňuje len používanie konzumentmi a nie používanie inžiniermi, ktorým bolo tajne povolené používať všetko hocijakým spôsobom. Je automobil technológia, alebo použitie vnútorného spaľovacieho motora? Je vnútorné spaľovanie technológiou, alebo použitie ohňa? Niektoré prastaré spoločnosti používali technológiu kolesa len v hrnčiarstve. Poďme robiť toto! "Nie, nie, auto je technológia, a použitie je to, kde ho odveziem. To je jediná vec, na ktorú je ti dovolené pýtať sa."

Ak sa ti podarí ďalej viesť túto diskusiu, skôr alebo neskôr budeš počuť niečo ako: "Autá by mohli byť elektrické namiesto toho, aby boli na benzín" alebo "Mohli by sme používať solárnu alebo veternú energiu namiesto atómovej." Potom môžeš podotknúť, že si vyberajú jednu technológiu namiesto druhej pre to isté použitie, takže vlastne oni vždy vedeli, že technológie nie sú neutrálne.